sunaikinti anksčiau įrengiant rūsiuose patalpas.

XVIII a. sklypas kartu su pastatais iš miestiečių ir vienuolių perėjo didikų nuosavybėn. Jie ėmėsi didelių perstatymų. Pastato P korpuse, V jo dalyje buvo įrengta latrina, kurios 2,4x2,1 m dydžio, 3,2 m gylio rezervuaras buvo sumūrytas iš plytų ir akmenų, iš vidaus tinkuotas (6 pav.). Jame surinkta nemaža neblogai išlikusių radinių kolekcija, reprezentuojanti XVI a. pabaigą – XVII a. I pusę. Aptikta buitinės keramikos indų (puodynių, ąsočių) (7–10 pav.), stiklo butelių, langų stiklų, stiklinių stalo indų. Latrinos duobė buvo užpilta XIX a. gruntu, kuriame pasitaikė ir senesniais laikotarpiais datuojamų koklių ir buitinės keramikos.

XIX a. pradžioje gynybinė siena nugriauta, jos vietoje pastatytas korpusas, galutinai sujungiantis visus posesijos pastatus. Šio laikotarpio perkasimuose rasta keletas monetų, taip pat importinės keramikos fragmentų.

Visų Šventųjų St. 7–Pylimo St. 54

In 2016, a total of 382.93 m² were excavated on the plot at Pylimo St. 54/Visų Šventųjų St. 7 in Vilnius (Figs. 1, 2). It is likely that no intense activities occurred on the plot, which is on the interior side of the Vilnius defensive wall and that the earlier cultural layer (development having been traced back to the 16th century) has been levelled (bulldozed) during the building's reconstruction and conversion work. The plot is on the side of a former sandy hill and sloped gently to the E; as a consequence the cultural layer accumulated unevenly. During the earliest period wooden structures predominated in this area (Figs. 3–5). The first masonry buildings appeared on the plot in the late 15th or 16th century. The city's defensive wall, the remnants of the foundation of which lie under the W façade of the present-day building, was erected in the 16th century. An early 18th-century latrine reservoir was excavated in the basement and late 16th–first half of the 17th-century finds were discovered in it (Figs. 6–10).

Justinas Račas

Subačiaus ir Aušros Vartų gatvių sankryža

2016 m. rudenį Vilniaus senamiestyje (UK 16073), Subačiaus ir Aušros Vartų gatvių sankryžoje esančioje aikštelėje buvo atlikti žvalgomieji tyrimai, ištirtas 47,25 m² plotas. Tyrimų metu surinkti archeologiniai radiniai perduoti saugoti į LNM.

Iš istorinių šaltinių yra žinoma, jog iki 1945 m. šioje vietoje stovėjo pastatas, kuris po gaisro buvo nugriautas ir jo vietoje įrengta automobilių stovėjimo aikštelė. 1996 m. šioje vietoje tiesiant šiluminę trasą archeologinius tyrimus vykdė Gediminas Gendrėnas. Jis aptiko XVI–XIX a. mūrų liekanų ir XVI–XX a. kultūrinius sluoksnius (*LIIR*, f. 1, b. 3020).

2016 m. ištirtas vienas šurfas aikštelės Š dalyje ir perkasa aikštelės R dalyje. ***Šurfe 1*** 50 cm gylyje (H_{abs} 118,70 m) nuo dabartinio paviršiaus aptikti iki 1,2 m pločio mūrai. Gilintasi tik šurfo kampuose, kur nebuvo mūrų, kurie įgilinti iki 1,5–2 m gylio (H_{abs} 117,85–117,25 m) nuo žemės paviršiaus. Šurfo PV dalyje aptiktos Š–P orientuotos sienos dalis yra išorinė siena su pamatais, siekiančiais 2,8 m gylį nuo dabartinio žemės paviršiaus. Iš tyrimų šurfo vietoje galima teigti, jog aptiktos dvi susikertančios sugriuvusio pastato sienos, taip pat dviejų rūsių liekanos (1 pav.).

Perkasoje 2 taip pat nuo 50 cm gylio (H_{abs} 119,35 m) aptikti mūrai, o R dalyje buvo šiluminės trasos vieta, kurią tiesiant tyrimus vykdė

1 pav. Šurfe 1 aptikti mūrai. J. Račo nuotr.

Fig. 1. The masonry walls discovered in test pit 1.

2 pav. Perkasoje 2 aptiktos rūsio liekanos. J. Račo nuotr.

Fig. 2. The remains of a basement found in trench 2.

G. Gendrėnas. Ties Š sienele maždaug 6 m^2 plote buvo aptiktas nesuardytas kultūrinio sluoksnio plotas. Kultūrinis sluoksnis tęsėsi iki 1,7 m gylio (H_{abs} 118,30 m). Jo apatinis horizontas gali būti datuojamas XVI a. Pradėjus valyti griuvenas paaiškėjo, jog dvi lygiagrečios sienos, einančios R–V kryptimis, priklauso rūsiui (2 pav.). Rūsys, matyt, griaunant pastatą užverstas stambiomis griuvenomis ir akmenimis. Jame aptinkama tik pavienių radinių. Pasiekti rūsio dugną pavyko tik 2 m^2 plote ties rūsio P siena, kur jis fiksuotas 3,3 m gylyje (H_{abs} 116,64 m). ŠV dalyje aptikta laiptinės, vedančios į rūsį, vieta.

3 pav. Situacijos planas: : 1 – 2016 m. tyrimai; 2 – 1996 m. G. Gendrėno tyrimai. J. Račo brėž.

Fig. 3. A situation plan: 1 – 2016 investigations; 2 – 1996 investigations by G. Gendrėnas.

Abiejose tyrimų vietose aptikti mūrai, datuojami XVII a. pradžia. Matyt, pastatas nuolat nukentėdavo nuo gaisrų ir karų, tad jo istorijoje yra keli mūrų perstatymo etapai. Įžemis pasiektas tik perkasoje 2, kaip spėjama, vidinio kiemo vietoje, kur aptiktas kultūrinis sluoksnis, datuojamas XVI–XVIII a. Kitose tyrimų vietose dėl mūrų, gylio ir storo griuvenų sluoksnio įžemio pasiekti nepavyko. Tarp griuvenų pasitaiko tik pavienių archeologiškai vertingų radinių.

Atlikus tyrimus galima teigti, kad sugretinus istorinius planus su jau žinomų tyrimų rezultatais (3 pav.), buvusio Aušros Vartų gatvės 2 ir 4 pastatų pamatų kontūrai gana lengvai nustatomi.

The Intersection of Subačiaus and Aušros Vartų Streets

In 2016, 47.25 m^2 were excavated at the site of a carpark at the intersection of Subačiaus and Aušros Vartų Streets. The 17th–19th-century masonry walls of a building that stood at the site until the mid-20th century were discovered in the excavated areas (Fig. 3). Two intersecting walls of the demolished building as well as the remains of two basements were discovered in test pit 1 (Fig. 1). The remains of a basement and a staircase leading down to it were found in trench 2 (Fig. 2). An archaeologically valuable cultural layer was discovered only in trench 2 and dated to the 16th–18th centuries.

Stanislav Rutkovski

Maironio gatvė 2

2016 m. sausio–kovo mėnesiais KVP vykdė detaliuosius tyrimus bei žvalgymus Vilniuje, Maironio g. 2 sklype. Jų metu ištirta viena 38 m^2 dydžio perkasa bei 6 m^2 dydžio šurfas, taip pat žvalgytas 465 m^2 plotas. Tirtas sklypas patenka į Vilniaus senamiesčio 20 kvartalo teritoriją, jis yra prie pat buvusios miesto gynybinės sienos R pakraščio.

2003 m. Maironio g. 2 detaliuosius tyrimus atliko archeologas Saulius Sarcevičius. Jų metu sklypo R ir P sklypo dalyse ištirtas apie 414,34 m^2 dydžio plotas. Nesuardytose vietose fiksuotas 1,7–1,8 m storio kultūrinis sluoksnis, datuojamas XIV a. pabaiga / XV a. I puse – XX a. Viršutinis apie 60 cm storio sluoksnis suformuotas XIX a. pabaigoje – XX a. Nustatyta, jog virš